

לא. "לפסוק בטבת — מתורה שניתנה בסיון?!"...

דוד פרידלנדר (מראשי "משכילי" דורו) אמר פעם לרבי צבי הירש לוינ זצ"ל, אב"ד ברלין, שלדעתו כמה מצוות מהתורה עבר עליהם הכלל ח"ו, והעיו פניו לדבר בגלוי על "תיקונים" בדת, והגדיש הסאה לומר: "אני בטוח שאלמלי משה רבינו היה חי בתקופתינו, בודאי היה כותב התורה כפי רוח הזמן!"... השיבו הרב לאמר:

אמשול לך משל, סוחר קרתני שכר עגלון להובילו עם סחורתו ליום השוק ללייפציק, והתנה עמו תנאי כפול ובקנין גמור ושלם, על פי ההלכה, שאם לא יביאהו למחוז חפצו ליום המוגבל, יפסיד העגלון שכר נסיעתו, וגם שלם ישלם לסוחר פיצויים מתאימים עבור נזקיו הכספיים. ביום חרפי קשה, בחודש שבט, יצאו את העיר לדרכם. המה לא הרחיקו לנסוע, והתחילו מטרות עז, ולאחר מכן הגשם החליף לברד, ולאחר שעות מועטות החל לרדת שלג כבד מאוד, ויכס את עין כל הארץ, ועקבות המסלה נעלמו. העגלון התחיל לתעות בדרך, ורק בדרך נס הגיע ברוב עמל ויגיעה אל עיר מושב, אולם איחר המועד — יום המוגבל ליריד — והסוחר הפסיד הרבה מדמי סחורתו. הסוחר והעגלון התאצמו בטענותיהם: הלה טען: לא קיימת ההסכם, והפסדתי על ידי זה הרבה משווי סחורתי, לכן תפצה לי כל ההזק!... והלה טען: אני עשיתי כל מה שהיה ביכולתי ולמעלה מזה, לכן אתה מחוייב לשלם לי שכרי משלם!... שניהם הגישו עצומותיהם לפני רב העיר. לאחר ששמע טענות הצדדים, הוציא פסק-דין שבו זיכה את הסוחר בכל תביעותיו, וחייב את העגלון. רגז העגלון ושאל לרב: רבי! מדוע חייבתני בדין? והרי אנוס רחמנא פטריה? שמא אתה דן שוגג כמזיד ואנוס כרצון? הרב השיבו בנחת: לא אנכי חייבתיך, בני, אלא תורתנו הקדושה חייבה אותך, להכשיר נזקו של הסוחר, לפי ההתחייבות שנעשה ביניכם על פי ההלכה, ואני מה כי תלין עלי? הרר העגלון מעט, ושאל: בבקשה ממך, רבי, אמור לי מתי נתנה תורתנו הקדושה לישראל? באיזה זמן ובאיזה חודש? השיבו הרב: זיל קרי בי רב, חג מתן תורתנו בששה בסיון היה! מיד החל העגלון לצעוק: בששי בסיון הלא הדרך טובה וישרה, אין שלג ואין ברד, לא סופת סערה ולא רוח קדים עזה. בקיץ הייתי נוסע בבטחה, לא הייתי תועה בדרך ולא הייתי מאחר אף רגע. לא רבי, הוסיף העגלון להתלהב — "מתורה שניתנה בסיני בירחי הקיץ, אי אפשר לפסוק דין ולהוציא משפט כזה בטבת. לדידי ברור הדבר, כי אילו היה משה רבינו

נותן את התורה בטבת, בודאי היה כותב אז לפטור אותי, שאז המשפט היה אחר לגמרי, כפי "רוח הזמן" והדין היה לזכותי!...

"בעיני – סיים הגאון כשהוא פונה לפרידלנדר: – נמשל אתה לעגלון הזה!"... הדבר יצא מפי הרב ופניו חפו ויצא בחרי אף.